

«ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»
НОВОЯВОРИВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Консультативна рада

«Центру професійного розвитку
педагогічних працівників»

Новояворівської міської ради

Від 12 березня 2026 року № 08

Іванна АБАТУРОВА

Програма підвищення кваліфікації (підготовки) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти

**«СУПЕРВІЗІЯ
ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДТРИМКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

НОВОЯВОРИВСЬК – 2026

Розробник(и):

«Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Новояворівської міської ради (*Басараб Наталія Ігорівна*, консультант «Центру професійного розвитку педагогічних працівників» Новояворівської міської ради, учитель української мови та літератури Новояворівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Новояворівської міської ради, тренер НУШ, супервізор, освітня експертка зі сертифікації, експертка з інституційного аудиту).

Напрямок підвищення кваліфікації: підготовка надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 13 вересня 2024 року №1311.

Термін дії програми: з 12.03.2026 до 12.03.2031

Рецензенти:

Абатурова Іванна Іванівна, директор «Центру професійного розвитку педагогічних працівників» Новояворівської міської ради, учитель початкових класів Новояворівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 Новояворівської міської ради, вчитель-методист, тренер НУШ, освітня експертка зі сертифікації, експертка з інституційного аудиту.

Кулагіна Леся Миколаївна, директор Новояворівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Новояворівської міської ради, учитель української мови та літератури, старший вчитель.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Реформування системи загальної середньої освіти в Україні актуалізує потребу у створенні сталих механізмів професійного розвитку, підтримки та супроводу педагогічних працівників. У Законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» закріплено ключові засади професійного розвитку педагогів, а також визначено надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам шляхом здійснення супервізії як однієї з важливих складових забезпечення якості освіти (стаття 59 Закону України «Про освіту», пункт 2 статті 54 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Зазначені положення створюють нормативне підґрунтя для розбудови інституту супервізії в Україні.

Програма підвищення кваліфікації «Супервізія та професійна підтримка педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» спрямована на формування та вдосконалення компетентностей педагогів-фахівців, які здійснюватимуть супервізійну діяльність і надаватимуть професійну підтримку педагогічним працівникам.

Зміст програми розроблено з урахуванням основних положень Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988; відповідно до Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії)», затвердженого наказом МОН від 14.06.2024 № 855 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.08.2024 за №1201/42546.

Програма також узгоджується із вимогами професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225, що визначає сучасні орієнтири професійної діяльності, розвитку та підтримки педагогічних працівників.

Цільова група: керівники, заступники керівників та вчителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти та беруть участь у реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році в пілотних (10-х) класах і надаватимуть професійну підтримку та допомогу педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти.

Обсяг підвищення кваліфікації: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Для оптимального підвищення кваліфікації обрано різні форми організації освітнього процесу, методи і засоби для досягнення максимальних результатів навчання.

Теоретичний складник програми реалізовується через такі форми роботи як лекції, відеолекції, вебінари, відеоконференції тощо.

Програма має практикоорієнтований характер та передбачає поєднання теоретичних положень з активною практичною діяльністю слухачів. Навчання в основному реалізується через аналіз педагогічних ситуацій, виконання практичних завдань та рефлексію професійного досвіду.

Навчальні заняття в синхронному режимі за дистанційною формою навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів.

Слухачі, які успішно пройшли навчання та підсумкове оцінювання, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: сприяти професійному розвитку фахівців у сфері загальної середньої освіти шляхом формування та вдосконалення компетентностей, необхідних для організації та проведення комплексних заходів із надання професійної підтримки та супервізійного супроводу педагогічним працівникам.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. Поглибити та розширити знання фахівців щодо нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення супервізійної діяльності у закладах загальної середньої освіти.
2. Розвинути розуміння теоретичних основ і практичних підходів супервізії в системі загальної середньої освіти.
3. Сформувати та вдосконалити професійні уміння і навички проведення супервізії, зокрема:
  - проектування та реалізація циклу супервізійного супроводу;
  - вибір ефективних форм і методів супервізії;
  - узагальнення, оцінювання та верифікація результатів супервізійної роботи.
4. Активізувати розвиток ключових професійних якостей фахівців, зокрема мотивації до професійного самовдосконалення, саморегуляції та рефлексії.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей:

Керівник ЗЗСО. ЗК.02

- Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (соціальна компетентність).

Керівник ЗЗСО. В2. Емоційно-етична компетентність

- Здатність сприяти розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу, дотриманні учасниками освітнього процесу педагогічної етики, культури спілкування, доброчесності та добропорядності, усвідомлювати особисті відчуття й почуття, управляти власними емоційними станами, створювати позитивний психологічний клімат упродовж організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії

Керівник ЗЗСО. В3. Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства

- Здатність організовувати ефективну роботу колективу закладу освіти на засадах відкритості й толерантності, здійснювати прозору та відкриту інформаційну політику, забезпечувати умови для здійснення дієвого та відкритого громадського нагляду (контролю) за діяльністю закладу освіти.

Керівник ЗЗСО. Д2. Здатність до навчання впродовж життя 2

- Здатність до здійснення самомотивації, саморозвитку і самореалізації, використання можливостей формальної, неформальної та інформальної освіти, до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

Б2. Емоційно-етична компетентність

- Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами. безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Г1. Прогностична компетентність

- Здатність прогнозувати результати освітнього процесу, планувати освітній процес.

Д1. Здатність до навчання впродовж життя

- Здатність здійснювати власний професійний розвиток, надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку, здатність до інноваційної діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Після завершення програми підвищення кваліфікації «Супервізія та професійна підтримка педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» слухачі:

- розумітимуть нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення супервізійної діяльності у сфері загальної середньої освіти;
- усвідомлюватимуть теоретичні засади та практичні підходи до здійснення супервізії і професійної підтримки педагогічних працівників;
- проєктуватимуть та реалізовуватимуть цикл супервізії відповідно до професійних потреб педагогічних працівників;
- добиратимуть ефективні форми, методи та інструменти супервізійної діяльності;
- аналізуватимуть, узагальнюватимуть та верифікуватимуть результати супервізії;
- надаватимуть конструктивний професійний зворотний зв'язок;
- усвідомлюватимуть значення супервізії як інструменту професійної підтримки та розвитку педагогічних працівників;
- демонструватимуть готовність до професійного самовдосконалення, рефлексії та розвитку власної супервізійної компетентності.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей педагогічних працівників щодо здійснення супервізії та надання професійної підтримки педагогам у закладах загальної середньої освіти, а також готовності застосовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності.

Система оцінювання передбачає:

- оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів під час виконання практичних завдань і моделювання супервізійних ситуацій;
- формувальне оцінювання участі у практичних заняттях, тренінгах, обговореннях, роботі в малих групах;
- оцінювання результатів самостійної роботи, зокрема опрацювання нормативних документів, аналізу професійних ситуацій та виконання практичних завдань;
- підсумкове оцінювання (підсумкове тестування).

Критеріями оцінювання результатів підвищення кваліфікації є:

- розуміння нормативно-правових та організаційно-методичних засад здійснення супервізії у закладах загальної середньої освіти;
- здатність застосовувати сучасні підходи до професійної підтримки педагогічних працівників;
- уміння проєктувати та реалізовувати цикл супервізійного супроводу; здатність обирати ефективні форми, методи та інструменти супервізії;

- уміння аналізувати професійні педагогічні ситуації та пропонувати шляхи їх конструктивного вирішення;
- ефективність комунікації, надання професійної підтримки та конструктивного зворотного зв'язку;
- здатність до професійної рефлексії та оцінювання результатів супервізійної діяльності;
- готовність застосовувати отримані знання і вміння у практиці професійної підтримки педагогічних працівників.

Для успішного завершення програми слухачам рекомендовано:

- брати участь у більшості очних або онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 75 % від загальної кількості навчальних занять);
- виконати тестові завдання з результатом не нижче 70 %.

Результати оцінювання можуть бути зафіксовані в очному або електронному форматі та враховуються під час ухвалення рішення щодо видачі документа про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Документ про підвищення кваліфікації:

Слухачі, які виконали всі програмні вимоги та успішно пройшли підсумкове оцінювання, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Вартість навчання за програмою підвищення кваліфікації «Супервізія та професійна підтримка педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» становить 1000 (*одну тисячу*) гривень.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:

Програмою передбачено практикоорієнтоване навчання педагогічних працівників, спрямоване на формування та вдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників у сфері здійснення супервізії та надання професійної підтримки колегам у закладах загальної середньої освіти.

Особливістю реалізації Програми є поєднання теоретичного осмислення сучасних підходів до оцінювання з активною практичною діяльністю, що передбачає аналіз педагогічних кейсів, моделювання оцінювальних ситуацій, розроблення критеріїв, дескрипторів та інструментів формуального оцінювання.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативних документів, аналіз кейсів, підготовку плану супервізії, рефлексію професійної практики.

Зміст програми складається з 2 модулів та 6 взаємопов'язаних тем.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється з метою визначення рівня засвоєння слухачами змісту програми та готовності

застосовувати набуті знання і вміння у практиці здійснення супервізії та професійної підтримки педагогічних працівників.

Формою підсумкового контролю є підсумкове тестування, яке охоплює основні питання змісту програми, зокрема нормативно-правові засади супервізії, теоретичні основи та практичні підходи до організації супервізійного супроводу педагогічних працівників.

Підсумковий тест містить 50 тестових завдань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати слухачі, становить 100 балів. Прохідний бал - 70.

До підсумкового оцінювання допускаються слухачі, які взяли участь у більшості навчальних занять (не менше 75 % загального обсягу програми) та виконали передбачені програмою практичні й самостійні завдання.

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них:

- 8 год - лекційні заняття;
- 16 год - практична робота;
- 4 год - самостійна робота;
- 2 год - підсумкові заходи.

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Теоретичні та нормативно-правові засади супервізії та професійної підтримки педагогів					
Теоретичні, нормативно-правові та ціннісні засади супервізії	2	2	1	-	5
Андрагогічний підхід у супервізії та професійній підтримці	2	2	-	-	4
Формування професійної	1	2	-	-	3

компетентності супервізора					
Разом за модулем	5	6	1	-	12
МОДУЛЬ 2. Супервізія як інструмент професійної підтримки та розвитку педагогічних працівників					
Принципи, методи та форми супервізії	2	2	-	-	4
Організація та проведення супервізії	-	3	1	-	4
Документальне забезпечення супервізії та професійної підтримки	-	4	2	-	6
Разом за модулем	2	9	3	-	14
Підсумкові заходи та рефлексія (підсумковий тест, рефлексія та підбиття підсумків щодо застосування супервізії у професійній діяльності)	1	1	-	2	3
Усього	8	16	4	2	30

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Супервізія та професійна підтримка педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»

Модуль 1. Теоретичні та нормативно-правові засади супервізії та професійної підтримки педагогів

Тема 1.1. Теоретичні, нормативно-правові та ціннісні засади супервізії

- Основні теорії супервізії та їх застосування у загальній середній освіті;

- Нормативно-правова база супервізійної діяльності та професійної підтримки педагогів;
  - Ціннісні орієнтири супервізійної практики та етичні стандарти.
- Тема 1.2. Андрагогічний підхід у супервізії та професійній підтримці
- Особливості навчання дорослих і застосування принципів андрагогіки у супервізії;
  - Методи активізації професійного розвитку педагогів;
  - Психолого-педагогічні аспекти ефективної підтримки колег.
- Тема 1.3. Формування професійної компетентності супервізора
- Ключові компетентності та ролі супервізора;
  - Професійні навички організації супервізійного циклу;
  - Розвиток критичного мислення, рефлексії та професійної етики.

Модуль 2. Супервізія як інструмент професійної підтримки та розвитку педагогічних працівників

- Тема 2.1. Принципи, методи та форми супервізії
- Основні принципи супервізійної діяльності;
  - Форми індивідуальної та групової супервізії;
  - Методи підтримки та розвитку професійних компетентностей педагогів.
- Тема 2.2. Організація та проведення супервізії
- Планування та реалізація супервізійного циклу;
  - Вибір форм і методів супервізії залежно від потреб педагогів;
  - Узагальнення, оцінювання та верифікація результатів супервізійної діяльності.
- Тема 2.3. Документальне забезпечення супервізії та професійної підтримки
- Ведення супервізійної документації;
  - Фіксація результатів та їх узагальнення для підвищення ефективності підтримки педагогів;
  - Використання цифрових інструментів для супервізії та професійного розвитку.

Підсумкові заходи

- Підсумкове оцінювання (підсумкове тестування);
- Рефлексія та обговорення отриманих результатів;
- Підбиття підсумків та рекомендації щодо застосування супервізії у професійній діяльності.

Орієнтовний перелік практичних завдань:

1. Аналіз нормативно-правових документів, що регламентують здійснення супервізії та професійної підтримки педагогічних працівників у закладах загальної середньої освіти.

2. Визначення ролі та функцій супервізора у системі професійної підтримки педагогічних працівників.
3. Аналіз типових педагогічних ситуацій, що потребують супервізійного супроводу, та визначення можливих шляхів їх вирішення.
4. Моделювання структури супервізійної зустрічі з педагогічним працівником.
5. Розроблення плану проведення супервізійної сесії з урахуванням потреб педагогічного працівника.
6. Опрацювання кейсів професійної підтримки педагогів у різних професійних ситуаціях.
7. Відпрацювання навичок конструктивної професійної комунікації під час супервізійної взаємодії.
8. Розроблення інструментів зворотного зв'язку для педагогічних працівників у процесі супервізійного супроводу.
9. Моделювання алгоритму організації супервізійного супроводу педагогічних працівників у закладі освіти.
10. Аналіз та обговорення прикладів ефективних практик професійної підтримки педагогів.
11. Розроблення індивідуального плану професійної підтримки педагогічного працівника.
12. Визначення критеріїв оцінювання результатів супервізійної діяльності.
13. Аналіз результатів супервізійної взаємодії та визначення шляхів подальшої професійної підтримки педагогів.
14. Рефлексія власного професійного досвіду та визначення можливостей використання супервізії у професійній діяльності.

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Нормативно-правові засади організації супервізії та професійної підтримки педагогічних працівників у системі загальної середньої освіти.
2. Поняття, мета та основні принципи супервізії у професійній діяльності педагогічних працівників.
3. Основні функції та роль супервізора у процесі професійної підтримки педагогів.
4. Моделі та підходи до організації супервізії у сфері освіти.
5. Етапи та структура супервізійного циклу.
6. Форми та методи здійснення супервізійного супроводу педагогічних працівників.
7. Особливості організації індивідуальної та групової супервізії.
8. Комунікативні навички супервізора у процесі професійної взаємодії з педагогічними працівниками.
9. Методи надання конструктивного професійного зворотного зв'язку.
10. Професійна етика та принципи конфіденційності у супервізійній діяльності.

11. Аналіз професійних педагогічних ситуацій як інструмент супервізійного супроводу.
12. Рефлексія як складова професійного розвитку педагогічних працівників.
13. Інструменти та методи оцінювання результатів супервізійної діяльності.
14. Роль супервізії у забезпеченні професійного розвитку та підтримки педагогічних працівників.
15. Перспективи впровадження супервізії у практику діяльності закладів загальної середньої освіти.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи

1. Наказ МОН України від 13.03.2026 № 444 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349»
URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-nakazu-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy-vid-20092024-1349>
2. Постанова КМУ від 25.09.2025 № 1201 «Про внесення змін до пункту 4 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»»
URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-punktu-4-poriadku-ta-umov-nadannia-subventsii-z-derzhavnoho-biudzhetu-mistsevym-biudzheta-m-na-zabezpechennia-iakisnoi-suchasnoi-ta-dostupnoi-zahalnoi-serednoi-osvity-nov>
3. Лист МОН України від 14.10.2024 № 1/18776-24 «Про методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти»
URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/metodychni-rekomendacziyi-shhodo-zdijsnennya-superviziyi-mon.pdf>
4. Наказ МОН України від 20.09.2024 № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти»
URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-deiaki-pytannia-orhanizatsii-nadannia-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zahalnoi-serednoi-osvity>
5. Наказ МОН України від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти»

URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidhotovky-pidvyschennia-kvalifikatsii-nadavachiv-posluh-z-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zah>

6. Наказ МОН України від 14.06.2024 № 855 «Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії)», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2024 р. за № 1201/42546

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>

Основна література

1. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі.

URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/54/1/%D0%90%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%20%D0%92.%20%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D1%81%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D0%B7%D1%96%D1%97%20%D0%B2%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%96.pdf>

2. Підготовка тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти (за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): путівник для тренерів / укладачі В. Байдик, І. Горбенко, С. Королюк, Д. Полтавська, О. Федоренко. Київ, 2024, 78 с.

URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/pidgotovka-treneriv-v2-final.pdf>

3. Мушкевич М. І. Супервізія: навч. посібн. (до курсу «Супервізія») / Мирослава Іванівна Муппсевич. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 188 с.

URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21001/1/Superviziia.pdf>

4. Новик Л, Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024.

URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/superviziya.-komplekt.pdf>

5. Новик Л, Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ, УІРО. 2023. 111 с.

URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/09/nastavnycztvo-posibnyk.pdf.pdf>

Додаткова література

1. Coaching youth initiatives: Guide for Supporting Youth Participation//SALTO.

URL: https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-938/coaching_guide_www.pdf

2. Module 17: Supervision - Supporting Professionals and Enhancing Service Quality URL: <https://www.issa.nl/node/370>
3. Рамка безперервного професійного розвитку вчителів.
URL: <https://ngschoolteacher.wixsite.com/cpdinsett/cpd-framework>
4. Рівний рівному. Посібник для менторів.
URL: <https://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2020/12/Handbook-PeerToPeerUKR.pdf>
5. Супервізія не ревізія: методичний поради́к / Ю. О. Борисенко, О. А. Венгловська, Г. В. Гладкова, І. М. Новик, О. О. Стягунова, О. Ф. Федоренко, Я. В. Шеховцова. Київ: УІРО, 2025. 245 с.
URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf>
6. Учительський апгрейд; самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред. І.Новик. Київ: УІРО, 2024.
URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti.pdf>
7. Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти (за програмою підвищення кваліфікації тренерів-супервізорів у сфері загальної середньої освіти): путівник для тренерів / укладачі О. Боярчук, І. Горбенко, Л. Микитюк, О. Федоренко. Київ, 2025, 84 с.
URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-15.09.2025.pdf>
8. Супервізія і супер Я : супервізійний гайдбук. Борисенко Ю., Касатова О., Стягунова О., Фільчакова Т., Шеховцова Я. Київ. УІРО. 2025. 31с.
URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-prof-30.09.2025.pdf>
9. Супевізі́йні картки (2025)
URL: <https://uied.org.ua/profesijnyj-rozvytok/supervizijni-kartky/>